

Efesolaiskirjeen selitys 3

Ef. 1:8–10

Savonlinnan Tuomiokirkko, 25.9.2013

Jumalan armotaloudesta

Tämä on apostli Paavalin Efesolaiskirjeen selityssarja. Olemme kahdella ensimmäisellä luennolla päässeet vasta ensimmäisen luvun jakeeseen seitsemän.

Jumalan armoa viisaudeksi ja ymmärrykseksi

Jatkamme Efesolaiskirjeen 1. luvun jakeesta 8.

[. . . Kristuksessa] meillä on lunastus hänen verensä kautta, rikkomusten anteeksisaaminen, hänen armonsa rikkauden mukaan. Tätä armoa hän on ylenpalttisesti antanut meille kaikkinaiseksi viisaudeksi ja ymmärrykseksi (Ef. 1:8)

Paavali puhuu tässä itsestään Kristuksen apostolina eli lähettiläänä; itsestään ja työtovereistaan. Heille Jumala itse oli Pyhän Henkensä kautta ilmoittanut oikean tulkinnan siitä, kuka Jeesus on ja mitä Jumala on hänen kauttaan ihmiskunnan hyväksi tehnyt. Sitä on armon tuoma *viisaus ja ymmärrys*.

Tästä Paavali kirjoittaa 2. Korinttilaiskirjeessä näin:

Tällaisen luottamuksen Jumalaan on Kristus saanut meissä aikaan. En tarkoita, että kykenisimme ajattelemaan mitään omin päin, mitään mikä olisi peräisin meistä itsestämme. Meidän kykymme on saatu Jumalalta, ja hän on myös tehnyt meidät kykeneviksi palvelemaan uutta liittoa . . . (2. Kor 3:4–6)

Jumalan Pyhä Henki vaikutti Paavalissa sen, että hän osasi puhua ihmisille Jumalan tahtomaa opetusta Jeesuksesta ja hänen merkityksestään. Se on tuo ”uusi liitto”.

Minusta tässä on kyse siitä, mitä Jeesus lupaa Johanneksen evankeliumissa:

"Paljon enemmänkin minulla olisi teille puhuttavaa, mutta te ette vielä kykene ottamaan sitä vastaan. Kun Totuuden Henki tulee, hän johtaa teidät tuntemaan koko totuuden. Hän ei näet puhu omissa nimissään, vaan puhuu sen, minkä kuulee, ja ilmoittaa teille, mitä on tuleva. Hän kirkastaa minut, sillä sen, minkä hän teille ilmoittaa, hän saa minulta. Kaikki, mikä on Isän, on myös minun. Siksi sanoin, että hän saa minulta sen, minkä hän teille ilmoittaa." (Joh 16:12–15)

Jeesus ei maan päällä vaeltaessaan siis kertonut kaikkea siitä, mitä hänessä ihmiskunnalle on lahjoitettu. Tai ainakin voi sanoa, että monta tärkeää totuutta hänen tuomastaan pelastusteosta ja sen merkityksestä jäi vielä kertomatta. Syynä oli se, että opetuslapset eivät vielä ”kyenneet ottamaan vastaan”. Mutta Pyhä Henki ilmoittaisi myöhemmin ”koko totuuden”.

Sitä totuutta on sitten Apostolien teoissa ja Uuden testamentin kirjeissä. Kuten sanottua, niissä on oikea, Jeesuksen lähettämän Hengen ilmoittama teologinen tulkinta Jeesuksesta.

Siksi minusta on aivan järkyttävän typerää, kun kirkossamme nykyisin paasataan niinkin kovasti siitä, että Raamattu ei muka ole Jumalan sanaa, vaan ihmisten kirjoittamaa.

Totta kai se on ihmisten kirjoittamaa! Ei kai kukaan ole koskaan väittänytkaan, että Jumala olisi itse suoraan kirjoittanut Raamattua omalla kynällään tai sormellaan. Efesolaiskirjekin on Paavalin (tai mahdollisesti jonkin hänen kuolukuntaansa kuuluneen työtoverin) kirjoittama.

Mutta siitä huolimatta sen arvovalta on eri kuin minkä tahansa antiikin ihmisen kirjoittaman tekstin. Siinä on nimittäin luettavissa ja kuultavissa Jumalan sana; Jumalan antama totuus siitä, mitä hän on Jeesuksessa ihmiskunnalle lahjoittanut.

Jos kirkko ei kuule tätä apostolista todistusta siten, että ihmisen kirjoittaman tekstin lisäksi se on samalla myös Jumalan sanaa, silloin se menettää todella paljon ja joutuu aivan harhaan.

Jumalallinen salaisuus, joka nyt on ilmoitettu

Millaista viisautta Jumala sitten oli Paavalille ja hänen työtovereilleen armossaan antanut? Se selviää jatkosta:

”Hän on ilmaissut meille tahtonsa salaisuuden, sen Kristusta koskevan suunnitelman, jonka hän oli nähnyt hyväksi tehdä ja joka oli määräajan tullessa toteutuva” (Ef 1:9–10)

Paavalin mukaan Jumala oli siis ilmoittanut hänelle pelastussuunnitelmansa, joka oli siihen asti ollut tuntematon *salaisuus*. Tästä kirjoitetaan myös Kolossalaiskirjeessä. Siellä Paavali sanoo, että hän on tullut seurakunnan palvelijaksi

”- - Jumalan armotalouden mukaan, joka minulle on annettu teitä varten, täydellisesti julistaakseni Jumalan sanan, *sen salaisuuden, joka on ollut kätkeytynä ikuisista ajoista ja polvesta polveen*, mutta joka nyt on ilmoitettu hänen pyhillensä, joille Jumala tahtoi tehdä tiettäväksi, kuinka suuri pakanain keskuudessa on tämän salaisuuden kirkkaus: Kristus teissä, kirkkauden toivo. Ja häntä me julistamme, neuvoen jokaista ihmistä ja opettaen jokaista ihmistä kaikella viisaudella, asettaaksemme esiin jokaisen ihmisen täydellisenä Kristuksessa. (Kol. 1:25–28)

Eihän tuo Jumalan pelastussuunnitelman salaisuusluonne toki ollut aivan täydellistä. Olihan Vanhassa testamentissa puhuttu tulevasta Messiaasta paljonkin. Kulkiessaan Emmauksen tiellä ylösnoussut Jeesus opetti kahdelle opetuslapselleen, mitä kaikkea Vanhassa testamentissa oli hänestä ennustettu.

Luulenpa, että eräs keskeinen kohta tuossa opetuksessa oli Jesajan kirjan luku 53, jossa puhutaan ”Herran kärsivästä palvelijasta”. Se ennustaa jopa häkellyttävän tarkasti sen, että Messiaan piti tulla ristiinnaulituksi. Lisäksi se kuvailee syvällisesti sitä, mikä tuon Messiaan kärsimyksen merkitys tulisi olemaan ihmisten jumalasuhteelle.

Ja tästä huolimatta Jumalan pelastussuunnitelma oli Vanhassa testamentissakin salaisuus. Se paljastui vasta kun Jeesus tuli maailmaan, kuoli ja nousi kuolleista. Vasta sitten palaset loksahdivat kohdalleen ja Jumalan pelastussuunnitelman juoni hahmottui. Siksi pitää paikkansa se, että Jumalan sanan salaisuus on ollut kätkeytyneenä ”ikuisista ajoista ja polvesta polveen, mutta joka nyt on ilmoitettu hänen pyhillensä.”

Sen takia en jaksa olla uudelleen päivittelemättä sitä typeryyttä, johon kirkkomme on sortumassa, jos se ei halua kuulla Raamatusta olevaa apostolien todistusta jumalallisena tulkintana siitä, kuka Jeesus on ja mitä hän on meidän edestämme tehnyt. Jos näin käy, kirkko menettää – Paavalin puheenpartta seuratakseni – sen, kuinka suuri toivo ja kirkkaus tuossa apostoleille ilmoitetussa salaisuudessa on. Se toivo on Kristus. Ja se, että hänessä meille tarjotaan pääsyä todellisen, elävän Jumalan yhteyteen. Vain seuraamalla tätä ”ilmoitettua salaisuutta” kirkko ja sen työntekijät pystyvät toimimaan niinkuin Kristuksen apostolit toimivat, julistaen Kristusta eli ”neuvoen jokaista ihmistä ja opettaen jokaista ihmistä kaikella viisaudella, asettaaksemme esiin jokaisen ihmisen täydellisenä Kristuksessa.”

Vailla tätä Uuden testamentin teksteissä olevaa ”ilmoitettua salaisuutta” kirkon opetus on mitäänsanomaton lätinää ihmisten uskonnollisista tunteista ja etiikasta. Sellainen ei tuo pelastusta kenellekään.

Tämä johtuu siitä, että Jumalan pelastussuunnitelma on salattu ihmisen luontaiselta jumalantuntemukselta. Sen avulla voi korkeintaa aavistella, että Jumala on olemassa. Mutta sen avulla ei voi päästä perille siitä, mitä hän on tehnyt pelastaakseen ihmiset yhteyteensä Messiaan syntymän, kuoleman ja ylösnousemuksen avulla.

Jumalan armotaloudesta

Kun tuossa edellä sitaarasin Efesolaiskirjeen 1 luvun jakeita 9-10, tein sen vuoden 1992 käännöksen mukaan. Kuten sanottua, käännös on epätarkka. Siitä puuttuu kokonaan sana ”armotalous”, joka on vanhassa käännöksessä.

”tehden meille tietäväksi sen tahtonsa salaisuuden, että hän, päätöksensä mukaan, jonka hän oli nähnyt hyväksi itsessään tehdä – siitä armotaloudesta, minkä hän aikojen

täyttyessä aikoi toteuttaa, – oli yhdistävä Kristuksessa yhdeksi kaikki, mitä on taivaissa ja mitä on maan päällä. (Ef 1:9–10)

Sama ”armotalous” tai ”Jumalan taloudenhoito” (*oikonomia tou theou*) on myös tuossa Kolossalaiskirjeen kohdassa, jota edellä siteerattiin.

Mitä ihmettä on tuo ”armotalous” tai ”Jumalan taloudenhoito”? (Armotaloudesta (*oikonomia tees kharitees / oikonomia / oikonomia tou Theou*), Ef. 1: 10; 3: 2, 9; Kol. 1:25; 1. Kor 9:17, 1. Tim. 1:4 (1938 käännös tai alkuteksti).)

Se on sitä, että Jumalan pelastussuunnitelmassa on tietty rakenne, jota on seurattava, jotta ihminen pääsisi osalliseksi siitä, mitä Jumala on Jeesuksessa tehnyt hänen hyväkseen.

Viisas taloudenhoito on yksilötasolla yksinkertaista, mutta maailmanlaajalla tasolla niin monimutkaista, ettei varmuutta siitä ole kellään.

Myös Jumalan armon taloudenhoito on yksilön tasolla yksinkertaista. Kun on kastettu, uskoo Jeesukseen, rukoilee ja käy ehtoollisella, sen varassa yksinkertaisinkin ihminen elää Jumalan armosta, hänen yhteydessään.

Mutta sitten isommasta näkövinkkelistä Jumalan armotaloudenhoito on hyvinkin monipolvinen ja vaikea asia. Ei siis ihme, kun Paavali sanoo Efesolaiskirjeessä, että ” sitä ei menneiden sukupolvien aikana annettu ihmisten tietoon” ja ”Jumala, kaiken luoja, on ikiajoista asti pitänyt [sen] salaisuutenaan.”

Tämä tarkoittaa sitä, että Jumalan armon toimintaa ei kukaan ihminen voi itse itselleen rakentaa. Tämä unohtuu nykyisin hyvin usein. Puhutaan siitä, että olennaista on ”Pyhän kokemus”. Sen jokainen voi kuulemma kokea omalla tavallaan. Olenpa kirkkomme nettisivuilta lukenut jopa sellaista, että ateistillakin on tällainen ”Pyhän kokemus”. Se voi kuulemma olla vaikkapa ”tajuttoman hyvä suklaakeksi”.

Tällainen käsitys Jumalan armosta on täysin holtiton ja verrattavissa Kreikan valtion taannoiseen taloudenpitoon. Jumalan armo ei toimi miten vaan kukin itse kokee. Siinä on tietty suunnitelma. Ja toisin kuin inhimilliset yritykset hallita maailmantalouden mekanismeja, Jumalan armotalouden suunnitelma toimii takuuvarmasti. Toisaalta, jos kirkko ei sitä armotaloutta seuraa, se menee metsään pahemmin kuin miljoona Kreikkaa.

Jumalan armotaloutta ei ihminen ole keksinyt, vaan niin kuin Paavali sanoo, Jumalan Henki on ”ilmoittanut sen Kristuksen pyhille apostoleille ja profetoille.”

Mitä siihen kuuluu?

Jeesuksessa taivas ja maa ovat yhdistyneet

Ensinnäkin: Jumalan armotalouden perustana on se, että hän on Jeesuksessa Jumala on

”yhdistänyt yhdeksi kaikki, mitä on taivaissa ja mitä on maan päällä” (Ef. 1:10)

Normaalisti Jumala ja ihminen, taivas ja maa ovat äärettömän kaukana toisistaan. Ei meillä ihmisillä ole mitään mahdollisuutta itse kiivetä Jumalan taivaaseen. Ei eettisellä elämällä, ei pyhyden kokemuksella, ei avaruusraketilla. Eikä suklaakeksillä.

Mutta onneksi Jumala on ylittänyt Jeesuksessa tuon taivaan ja maan välisen kuilun: yhdistänyt ne yhdeksi. Sillä Jumala syntyi ihmiseksi neitsyt Mariasta. Hän syntyi alas meidän luoksemme, meidän tasollemme. Jeesuksessa Jumalan armokin on tullut maan päälle. Se on Jumalan armotalouden ensimmäinen perusasia.

Muista Jumalan armotalouden perusasioista tulee varmasti puhetta myöhemmin. Mainitsen niitä tässä lyhyesti kaksi: 1) Jeesuksen tekemä sovitus sovitus ja 2) usko.

” Jumala näki hyväksi - - hänen välityksellään tehdä sovinnon ja hänen ristinsä verellä vahvistaa rauhan kaiken kanssa, mitä on maan päällä ja taivaissa” (Kol. 1:19–20).

Normaalisti ihminen on Jumalan edessä syyllinen. Se erottaa meidät tehokkaasti Jumalasta. Ainoa mahdollisuutemme on se, että Jumala teki sovinnon kanssamme Jeesuksen ristin kautta. Mutta tämä mahdollisuus toimii. Jumalan armo vuotaa sen ylle, joka turvautuu Jeesuksen ristin tuomaan anteeksiantoon.

Se otetaan vastaan uskolla. Sen takia 1. Timoteuksen kirjeen 1 luvussa sanotaan näin:

Niinkuin minä Makedoniaan lähtiessäni kehoitin sinua jäämään Efesoon, käskeäksesi eräitä kavahtamaan, etteivät vieraita oppeja opettaisi eivätkä puuttuisi taruihin ja loppumattomiin sukuluetteloihin, jotka pikemmin edistävät turhaa mietiskelyä kuin *Jumalan armotaloutta, joka perustuu uskoon*, niin kehoitan nytkin. (1. Tim 1:3)

Jumalan armotalous perustuu siis uskoon. Kun uskot, että Jeesuksessa Jumalan on tullut maailmaan sinunkin hyväksesi, sinunkin tasollesi, ja luostat siihen että hän on ristillään sovittanut sinut Jumalan kanssa, saat omaksesi Jumalan armon.